

UZASADNIENIE

M. N. pozwem z dnia 21 października 2016 roku wniósł o obniżenie alimentów zasądzonych od niego na rzecz jego małoletniej córki A. N. z kwoty po 700 zł miesięcznie do kwoty po 300 zł miesięcznie, wskazując, iż w chwili obecnej nie ma on możliwości łożenia kwoty 700 zł miesięcznie na dziecko, albowiem jest niezdolny do pracy, a jego jedyny dochód to zasiłek w wysokości 604 zł miesięcznie (pozew k. 1-7).

Przedstawicielka ustawowa małoletniej pozwanej na rozprawie w dniu 2 czerwca 2017 r. wniosła o oddalenie powództwa w całości (nagranie płyta CD k. 90).

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Obecny obowiązek alimentacyjny powoda został ustalony wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Otwocku z dnia 22.05.2012r. w sprawie III RC 83/12 na kwotę po 700 zł miesięcznie (d. wyrok k. 15 akt sprawy III RC 83/12).

W czasie poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów A. N. miała 11 lat i uczęszczała do czwartej klasy szkoły podstawowej. Zamieszkiwała wówczas wraz ze swoją matką i dziadkiem w mieszkaniu o pow. ok. 60 m². Koszt utrzymania małoletniej A. K. (bez kosztów utrzymania mieszkania, w którym małoletnia przebywała) wynosił wówczas ok. 700 – 800 zł miesięcznie. Ponadto matka małoletniej M. S. przekazywała na utrzymanie mieszkania ok. 300 zł miesięcznie. M. S. pracowała wówczas w charakterze charakteryzatora na podstawie umów o dzieło i zarabiała ok. 7000 zł rocznie.

M. N. w tamtym okresie przebywał w Areszcie – Śledczym (d. akta sprawy III RC 83/12).

Obecnie A. N. ma lat 16 i uczęszcza do Gimnazjum nr 3 w O.. Zamieszkuje wraz z matką w mieszkaniu położnym w K. (stanowiącym współwłasność matki M. S. i siostry M. S.), czynsz w którym to mieszkaniu wynosi ok. 900 zł miesięcznie (przy czym M. S. opłaca jedynie część czynszu – ok. 300 zł miesięcznie), zaś pozostałe opłaty za media – ok. 300-400 zł miesięcznie. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Otwocku z dnia 16 grudnia 2015 r. (sygn. I C 187/15) została orzeczona eksmisja M. S. i A. N. z w/w mieszkania, jednakże do dnia dzisiejszego eksmisja ta nie została przeprowadzona (Sąd wstrzymał wykonanie eksmisji do czasu złożenia przez Gminę K. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego). Na wyżywienie małoletniej A. N. potrzeba ok. 400-500 zł miesięcznie, na ubrania – ok. 200 zł miesięcznie, na środki higieniczne do 100 zł miesięcznie, zaś na zakup książek, plecaka i innych przyborów do szkoły co najmniej ok. 600 - 700 zł rocznie. Nadto na dojazd małoletniej do szkoły potrzeba ok. 50 zł miesięcznie, zaś na opłatę komitetu rodzicielskiego – ok. 50 zł miesięcznie.

A. N. cierpi na alergię, w przypadku gdy pyłą rośliny na które jest uczulona musi przyjmować leki, których koszt to ok. 100 zł miesięcznie.

A. N. utrzymuje sporadyczny kontakt z ojcem (czasami go odwiedza lub też do niego dzwoni). Podczas odwiedzin powód przekazuje córce drobne kwoty pieniędzy, ostatnio zakupił też dla niej buty. Babcia ojczysta małoletniej opłaca małoletniej pozwanej telefon.

(d. zeznania przedstawicielki ustawowej pozwanej – nagranie płyta CD k. 90, odpis wyroku k. 80-84, zawiadomienie k. 87-88).

Matka małoletniej - M. S. w chwili obecnej nie pracuje, od 31 maja 2017 r. jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna (wcześniej także była zarejestrowana jako osoba bezrobotna, jednakże z uwagi na niestawienie się w wyznaczonym terminie do urzędu pracy została wyrejestrowana z rejestru osób bezrobotnych). M. S. z zawodu jest kosmetologiem, ukończyła kosmetologię na Uniwersytecie Medycznym w Ł.. Nie posiada żadnego majątku.

(d. zeznania przedstawicielki ustawowej pozwanej – nagranie płyta CD k. 90, zaświadczenie z PUP k. 85).

Powód M. N. ma 37 lat. Zdiagnozowano u niego kliniczną depresję, a ponadto ma usuniętą trzustkę. Do 30 listopada 2016 r. powód miał orzeczoną niepełnosprawność w stopniu znacznym (datowaną od dnia 21 października 2015 r.) i z tego też powodu otrzymywał zasiłek stały w kwocie 481 zł miesięcznie oraz zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie.

Od dnia 1 grudnia 2016 r. powód ma orzeczoną niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym (przy czym jest niezdolny do podjęcia zatrudnienia i wymaga częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych) i z tego tytułu otrzymuje zasiłek stały w kwocie 604 zł miesięcznie.

M. N. zamieszkuje w domu rodzinnym u swojej matki. Na leki potrzebuje ok. 250 zł miesięcznie, zaś na wyżywienie ok. 400 zł miesięcznie. Wszelkie koszty utrzymania lokalu, w którym przebywa powód, aktualnie ponosi jego matka, która także wspiera powoda przekazując mu w naturze artykuły spożywcze.

M. N. ma wykształcenie średnie ogólne, w przeszłości pracował w Anglii w branży logistycznej, zna bardzo dobrze język angielski. Nie posiada żadnego majątku. Na jesieni 2016 r. korzystał z zasiłku celowego z (...) na zakup opału.

(zeznania powoda – nagranie płyta CD k. 90, orzeczenia o niepełnosprawności k. 11, 12, 41; decyzje o zasiłkach k. 13, 14, 20, 48)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedstawionych przez strony, akt sprawy Sądu Rejonowego w Otwocku sygn. III RC 83/12, a także zeznań stron, przy czym wszystkie powyższe dowody Sąd co do zasady uznał za wiarygodne. Sąd odmówił jedynie waloru wiarygodności zeznaniom M. S. w zakresie, w jakim wynika z nich, że stan zdrowia powoda umożliwia mu podjęcie zatrudnienia, albowiem w tej części zeznania M. S. są sprzeczne z orzeczeniem lekarzy powołanych do ustalania zdolności do pracy, zaś sama M. S. nie dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami zawodowymi do oceny zdolności powoda do pracy. Sąd nie dał również wiary zeznaniom powoda, iż na jego wyżywienie potrzeba ok. 200 zł miesięcznie, albowiem w ocenie Sądu, mając na uwadze doświadczenie życiowe, kwotę powyższą należy uznać za zdecydowanie zaniżoną – w ocenie Sądu na wyżywienie powoda potrzeba ok. 400 zł miesięcznie. W pozostałym zakresie Sąd zeznaniom M. N. i M. S. dał wiarę.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z dyspozycją art. 133 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie (przy czym w doktrynie przyjmuje się, że dziecko ma prawo do równej stopy życiowej z rodzicami, którzy obowiązani są podzielić się z nimi nawet małymi dochodami).

Zaspokojenie przez rodziców potrzeb dzieci powinno – w razie konieczności – nastąpić nawet kosztem substancji ich majątku. O zakresie obowiązku alimentacyjnego decydują w każdym razie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 k.r. i op.). Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od różnych okoliczności natury społecznej i gospodarczej w których osoba uprawniona znajduje się. Zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle można określić potrzeby życiowe, materialne i intelektualne uprawnionego (uzasadnienie do tezy IV uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987r., II CZP 91/86).

Potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego ulegają zmianie, tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. Dlatego też w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego (art. 138 k.r. i op.). Dla stwierdzenia czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu wyżej wskazanego przepisu, należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i możliwości mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna

jest tylko w razie zmiany stosunków, powstałych po jego wydaniu, a jej ustalenie następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi (uzasadnienie to tezy VII uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987r., II CZP 91/86).

Przez zmianę stosunków w rozumieniu art. 138 kro rozumie się więc istotne zmniejszenie lub zwiększenie możliwości majątkowych i zarobkowych zobowiązanego albo też istotne zwiększenie lub zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (tak np. T. Domińczyk, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz pod red. K. Piaseckiego, LexisNexis 2005 str. 839).

W ocenie Sądu od czasu poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów na rzecz A. N. w związku z naturalnym rozwojem małoletniej niewątpliwie w pewnym zakresie wzrosły koszty jej utrzymania – w czasie orzekania po raz ostatni w przedmiocie alimentów na rzecz małoletniej A. N. miesięczny koszt utrzymania małoletniej (bez kosztów utrzymania mieszkania, w którym małoletnia przebywała) wynosił ok. 700-800 zł, zaś w chwili obecnej miesięczny koszt utrzymania A. N. (bez kosztów utrzymania lokalu, w którym małoletnia zamieszkuje) to ok. 900 zł miesięcznie.

Jednocześnie od czasu wydania wyroku przez Sąd Rejonowy w Otwocku w sprawie sygn. III RC 83/12 nie zmieniły się znacząco możliwości zarobkowe M. S. – przy czym możliwości zarobkowych nie należy utożsamiać z aktualnymi dochodami danej, lecz należy je rozumieć jako środki pieniężne, które osoba ta może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności, stosownie do swych sił umysłowych i fizycznych (tak np. uchwała pełnego składu (...) – Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, nr 4, poz. 42, wyrok SN z dnia 22 czerwca 2007 r., II UK 229/06, LEX nr 422753).

Zmniejszyły się natomiast znacząco możliwości zarobkowe powoda – M. N.. Zauważyć bowiem należy, iż w chwili obecnej powód jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, nie posiada żadnego majątku, a jedynym osiąganym przez niego dochodem jest zasiłek stały w kwocie 604 zł miesięcznie.

W orzecznictwie za ugruntowany należy uznać pogląd w myśl którego „granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego (art. 135 par. 1 krio), choćby nawet nie zostały w tych granicach pokryte wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji” (tak wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 20 stycznia 1972 r. sygn. III CRN 470/71, L.). Skoro więc powód jest osobą niepełnosprawną, całkowicie niezdolną do pracy (a nawet wymaga częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych) i nie posiada żadnego majątku, uznać należy, iż jego możliwości zarobkowe i majątkowe wyczerpują się w osiąganym przez niego zasiłku stałym wynoszącym 604 zł miesięcznie.

W zaistniałej sytuacji zasadnym jest obniżenie, poczynając od dnia wniesienia powództwa, tj. od dnia 21 października 2016 r., alimentów należnych A. N. od jej ojca z kwoty po 700 zł miesięcznie do kwoty 300 zł miesięcznie (a więc do kwoty stanowiącej w przybliżeniu połowę dochodów M. N.), płatnej do 25-tego każdego miesiąca z góry do rąk matki małoletniej wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt. 1 kpc, o kosztach postępowania na podstawie art. 102 kpc (mając na uwadze, iż pozwana jest małoletnia i nie posiada własnych dochodów), zaś o nieuiszczonych kosztach sądowych (które Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa) na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w art. 102 kpc.